

УДК 821.(71=161.2)'06.09«XIX»Федорчук/Майданик

Особа Н. М.

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРНА САТИРА 20-40-Х РОКІВ ХХ СТ.: СТЕФАН ФОДЧУК І ЯКІВ МАЙДАНИК

Анотація. У статті досліджено особливості української діаспорної сатирично-гумористичної літератури 20-40-х років ХХ століття, означено її тематичне наповнення та специфічні особливості на прикладі творчості сатириків Стефана Фодчука та Якова Майданика, які створили гумористичний образ дотепного Штіфа Табачнюка. Вперше зроблено спробу проаналізувати доробок гумористів, які в силу певних обставин опинилися на еміграції, з'ясовано специфіку розвитку гумористично-сатиричних жанрів, зокрема міні-фейлетону, міні-гуморески, байки, особливості соціального і морального конфліктів у їх творчості. Наголошено, що їх твори мають виражене естетичне і виховне значення. Відгукуючись на злобу дня, гумористи намагалися зачепити важливі життєві проблеми, проникали у їх сутність, турботи й жалі емігрантів.

Ключові слова: сатира, гумор, міні-фейлетон, міні-гумореска, персонаж, сатирична публіцистика, іронія, сміхова культура, оповідач, діаспорна література.

Інформація про автора: Особа Наталія Миколаївна, аспірант Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Електронна адреса: OsobaNat@ukr.net

Osoba N.

SATIRE OF THE UKRAINIAN DIASPORA OF THE 30'S AND 40'S OF 20TH CENTURY: STEFAN FODCHUK AND YAKIV MAYDANYK

Abstract. In the article the features of the Ukrainian diaspora satirical and humorous literature of the 20's and 40's of the XX century are investigated, its thematic filling and specific features on the example of the works of satirists Stefan Fodchuk and Yakiv Maydanyk are indicated. For the first time, an attempt to analyze the works of humorists, who by virtue of certain circumstances were in emigration, was made; the specifics of the development of humorous and satirical genres, in particular, mini-feuilleton, mini-humoresque, fable, peculiarities of social and moral conflicts in their creativity are determined. It is emphasized that their works have expressed aesthetic and educational value. Responding to the evil of the day, humorists tried to touch on the most important problems of life, penetrated into the depths of phenomena, into their innermost essence, cares and pity of the emigrants. In their creative heritage mini-humoresques, mini-feuilletons, anecdotes, witty poetic chetverics, epigrams and epitaphs, parodies, fables, puns and aphorisms are singled out. The satirists were able to compress the phrase to an incredible, often explosive density.

It is noted that the research of the Ukrainian satire of the interwar period, which by the number of raised themes and problems is exceptionally diverse and rich, reveals to the researcher the great opportunities and prospects for reconstruction of the return of the so-called lost reality, which presents a large array of satirical literature of the Ukrainian diaspora, which has not yet been restored in a holistic and undistorted accents of colonial discourse form in our cultural and historical space as one of the important steps in search of a national identity.

Key words: satire, humor, mini-feuilleton, mini-humoresque, character, satirical publicism, irony, culture of humor, narrator, literature of diaspora.

Information about author: Osoba Natalia, PhD student, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.

E-mail: OsobaNat@ukr.net

Osoba N.

SATYRA UKRAIŃSKIEJ DIASPORY LAT 20-40. XX WIEKU: STEFAN FODCZUK I JAKIW MAJDANYK

Streszczenie. W artykule rozpatrzono cechy charakterystyczne ukraińskiej emigracyjnej literatury humorystyczno-satyrycznej lat 20-40. XX wieku, określono jej tematykę oraz specyfikę na przykładzie twórczości satyryków Stefana Fodczuka i Jakiwa Majdanyka, którzy stworzyli humorystyczny obraz dowcipnego Sztifa Tabacznika. Po raz pierwszy podjęto próbę

analizy dorobku humorystów, którzy ze względu na warunki okazali się na emigracji, opisano specyfikę rozwoju gatunków humorystyczno-satyrycznych, zwłaszcza mini-fejletonu, mini-humoreski, bajki, specyfikę konfliktu społecznego i moralnego w ich twórczości. Podkreślono, iż te utwory mają szczególne znaczenie estetyczne i wychowawcze. Humoryści usiłowali omówić aktualne i ważne problemy, analizowali ich treść, troski i żale emigrantów.

Słowa kluczowe: *satyra, humor, mini-fejleton, mini-humoreska, postać, publicystyka satyryczna, ironia, kultura śmiechu, narrator, literatura diaspory.*

Nota o autorze: *Osoba Natalia, doktorant, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Włodzimierza Hnatiuka w Tarnopolu.*

E-mail: *OsobaNat@ukr.net*

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Політичні умови 20-30-х рр. в Україні, особливо Галичині, залишалися досить складними: почалася польська «пацифікація», лютувала цензура. Однак, всупереч існуючим обставинам, українські письменники не мовчали, використовували найменшу можливість продовжити боротьбу проти нівелювання національної ідентичності. Одним з найдієвіших засобів в цьому плані була пресова сатира, яка у своєму розвитку піднялася на нову висоту і, зрозуміло, викликала найбільше обурення у опонентів. Деяким редакторам і видавцям часто доводилося розплачуватися за свою мужність переслідуваннями, арештами і тюремним ув'язненням.

На сторінках часописів і журналів міжвоєнного періоду активно з'являються сатиричні твори на найрізноманітніші теми, зміст яких втілюється у відповідну жанрову палітру. І це закономірно, адже сатира завжди перебувала на передових позиціях у відстоюванні загальнолюдських, моральних та соціальних прав.

Українська пресова сатирична публіцистика міжвоєнного періоду за кількістю порушуваних тем і проблем винятково різноманітна і багата. На думку дослідниці Л. Сніцарчук, авторам тогочасних сатиричних видань «вдалося вивести гумор і сатиру з вузького кола морально-побутових тем, вийти за межі традиційного гумористичного зображення дійсності, оновити жанри сатири і гумору» [10, с. 79].

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є з'ясування своєрідності розвитку гумористично-сатиричних жанрів, зокрема міні-фейлетону, міні-гуморески, байки, особливостей соціального і морального конфліктів, що знайшли відображення у творчості Якова Майданика і Стефана Фодчука. У статті чи не вперше зроблено спробу проаналізувати доробок гумористів, які в силу певних обставин опинилися на еміграції, що дає підстави говорити про актуальність дослідження.

Джерельною основою послужили праці українських учених, в яких досліджувалися питання комічного, сміхової культури, іронії та сатири, О. Іваха, А. Ільницького, І. Качуровського, П. Кравчука, О. Назарука, Я. Славутича, Л. Сніцарчук, Ю. Тиса.

Виклад основного матеріалу. Перша хвиля української еміграції, яка припадає на початок ХХ століття, не спромоглася організувати на чужині культурне і громадсько-просвітне життя, як це зробила, скажімо, друга хвиля після Другої світової війни, оскільки першими переселенцями були здебільшого малограмотні і неосвічені селяни та робітники, в основному вихідці з Галичини. І все ж між ними траплялися грамотні і талановиті люди. Саме вони намагалися організувати культурні осередки, налагодити вихід газет і часописів. Одним з таких активних організаторів громадсько-суспільного і культурного життя у діаспорі був журналіст Стефан Фодчук. Він створив образ дотепного Штіфа Табачнюка, який набув виняткової популярності серед українських емігрантів, а також вихідців з Польщі, Румунії, Угорщини та інших з країн, від імені якого часто виступав у публікаціях.

Вперше Штіф Табачнюк з'явився на шпальтах «Українського фермера», найбільш популярної емігрантської газети у Канаді, ще напередодні Першої світової війни. Він одразу ж підкупив читачів своєю дотепністю, невичерпною іронічністю, вмінням будь-що вийти із скрутних життєвих обставин, ніколи не занепадати духом і завжди залишатися оптимістом. Це був не вельми розумний герой, виходець з простих верств населення, такий же, як більшість галицьких селян-емігрантів. Але саме це і зближувало його з читачами, які ледь володіли грамотою і тільки за кордоном отримали змогу регулярно займатися своєю освітою і підвищувати культурний рівень. Чимось віддалено вуйко Штіф, як здебільшого іменувався Табачнюк у публікаціях, нагадував бравого вояка Швейка.

Поступово весела слава цікавого оповідача, який володіє феноменальною здатністю потрапляти у різні комічні ситуації і завжди виходити з них, ставала все ширшою і гучнішою. Важко було знайти українця в діаспорі, який би нічого не чув про жарти Штіфа Табачнюка. «Минуло більше півстоліття від «народин Штіфа» і молодий колісь автор веселих мініатюр Стефан Фодчук тепер став поважним семіором, якому незабаром має стукнути вісімдесята весна життя, – писав критик А.Льницький, – тепер він від кількох років перебуває у м. Ванкурі над берегами Тихого океану, де не перестає писати свої веселі «тролі» для «Нового шляху» та всіх інших українських часописів [2, с. 3].

Дивно, але ніхто із дослідників еміграційної преси не звернув пильної уваги на Штіфа Табачнюка, хоча його популярності міг позаздрити будь-який автор. Чому так склалося? Мабуть тому, що вуйко Штіф був надто примітивним, недалеким і часто послуговувався низькопробними жартами. Але чи далеко від нього утік Швейк, якого автор прямо іменував ідіотом?

Розмаїття сатирично-гумористичних жанрів, у яких пробував свої сили від імені автора Штіф Табачнюк, просто вражає. У його творчому доробку знаходимо міні-гуморески, міні-фейлетони, анекдоти, дотепні віршовані четверики, епіграми і епітафії. Не цурався він пародії, баєчки, каламбуру та афоризму, умів стиснути фразу до неймовірної, часто вибухової щільності.

Широта інтересів і тематика його творів вражає: поряд з описами різних дивовиж і «цудів» та корисними жартівливими порадами «Як причарувати хлопця» чи «Як причарувати мужа», вуйко Штіф особливо турбувався про рівень свідомості тих емігрантів, які хотіли б «пристати до большевиків». Для них він завів постійно діючу рубрику, де незмінно друкувалися заповіді, які варто було вивчити напам'ять, як «Отче наш», і спеціальний словник, з якого могли б користати майбутні комуністи, як-от: «Сельроб – сільце на воробців. ЦВК – цебер вонючого квасу. КПК – когут піе когутом. Підземна Галичина – цвинтар. Комсомол – порожній живіт. Свідомий – замкітрений. Емігрант – кандидат, якого треба обробити на комуніста. Бела Кун – тхір. Робкорка – затичка від штофу» [6].

Мало хто міг змагатися з вуйком Штіфом у дотепності і продуктивності. Випускаючи у

світ чергове число додатку до «Канадійського фермера» чи «Канадського українця», автор устами свого героя-оповідача з легкою іронією зауважував: «А видите і десяте число ми зробили? Снував, сную і буду снувати». Це був його девіз. Тож не дивно, що невдовзі Штіф здобув титул найвеселішого українця Канади.

Полюбляв вуйко Штіф і афоризми та приказки, які щедрою рукою розсипав по україномовних газетах Стефан Фодчук: «Якщо ви відберете від жінки її недоліки, то тим самим відберете від неї її принаду»; «Якщо шлюб має бути громом для кохання, то в такому разі розвід є воскресінням»; «Якщо жінка поділяє з чоловіком його життєві клопоти, то подвоює його радість і потроює видатки»; «Гість в хату – ховай папіроси». Єдина прикрість, що написані вони на змішаному галицько-покутському діалекті і з великою кількістю попсованих англійських слів, що значно утруднює їхнє сприймання сьогодняшнім читачем. Можливо саме це стало на заваді спроби наближення їх до широкого читацького загалу. Але тогочасні читачі добре розуміли свого улюбленця, бо здебільшого розмовляли так, як він, змішуючи рідні слова з чужомовними.

Стефан Фодчук устами свого героя завзято боровся проти соціалізму і комуністичних ідей, намагався запобігти їх поширенню на канадській землі. Він невтомно розвінчував утопічну ідеологію марксистів, не стомлювався глузувати з її тотального експерименту в Радянському Союзі. В особі Штіфа Табачнюка комуністична ідеологія мала запеклого і непримиренного опонента. Не дарма жодні відомості про його існування так і не просочилися на радянську Україну, незважаючи на те, що про дотепного персонажа уже знали в багатьох інших країнах світу, де був хоча б один українець.

Звичайно, іноді вуйко Штіф постає аж надто «інсакуватим, довговухим і тупим як мотика хлопом», тобто недалекоглядним українцем, породженням так званої «котляревщини». Найулюбленішим заняттям Штіфа на перших порах було «видудлити» пляшку віскі та ув'язатися у веселу бійку. «Лупцював» він американців, англійців, італійців і німців, а найчастіше своїх, щоб чужі боялися. Був це чоловік виняткової сили, сміливості і часто безпринципності.

Росту популярності дотепного вуйка, безперечно, сприяла творча дружба гумориста-сатирика Стефана Фодчука з талановитим художни-

ком-самородком Яковом Майдаником. Цікаво, що цей обдарований маляр створив оригінальний портрет Табачнюка в літньому віці, який і відкривав усі спільні видання двох митців протягом більш як півстоліття. На темному тлі зображено спрацьованого і стомленого життям чоловіка, напівобернутого до читача. З його широко-розкритого рота, у якому залишилося тільки два зуби, вилітає веселий регіт. Але сміються не тільки рот і очі, а, здається, кожна клітинка і прожилка на його засмаглому широкому обличчі. Сміються пишні козацькі вуса, вигнуті коромислом брови, круглі щоки і кожна рисочка та зморшка. Досить трішки уяви, щоб ця постать ожила і завертілася перед читачем. Пальці правої руки зсукали дулю і тикають її комусь невідомому за спиною, до кого у вуйка Штіфа, можливо й нема особливого діла. Персонаж глузує над усім високопарним, фальшиво-показним, гонористо-відворотнім і показує йому дулю.

На щастя, Стефан Фодчук і художник Яків Майданник швидко зрозуміли, що такий малокультурний персонаж не може добре прислужитися справі культурного розвою. Адже «дражнити хохла» ще не означає змусити його позбутися ганебних звичок і примітивних вчинків. Тому вуйко Штіф починає відчутно еволюціонувати у бік «порядного хазяїна і зразкового чоловіка, відмежовуючись від середовища новітніх опришків-хуліганів». Важливою подією в житті невтомного вуйка був його дебют у відомій театральній групі 30-40-х років «Не журись», яка успішно гастролювала просторами Канади, відвідуючи усі більш-менш масові скупчення українських поселенців. Потяг до культури, освіти, вищого рівня життя перемогли у душі вуйка Штіфа і притлумили в ній все нище, грубе, темне і відворотне.

Оскільки Штіф Табачнюк завойовував все більше число прихильників і його слава серед передплатників «Канадійського фермера» росла, Стефан Фодчук поступово вводить інших персонажів, як-от: його жінку Явдоху, сина Дзюня і найближчих друзів – Федя, Михайла, Політишина і місіс Кібіч. Всі вони стають дієвими персонажами його фейлетонів, усмішок і гуморесок. Художник Яків Майданник створює шаржовані портрети цих персонажів, дуже виразні і майстерні.

На жаль, пройшов час, коли нерозлучні друзі і успішні творчі партнери Стефан Фодчук і Яків Майданик розірвали творчу співпрацю і надов-

го залишилися ворогами. Що стало причиною розриву творчої співпраці, здогадатися не важко, адже кожен з них претендував на першість у створенні успішного гумористичного образу. Відбилося це на вуйкові Штіфові, але він і далі продовжував смішити людей, щоправда, тепер уже (з початку 50-х років) кожен з митців творив свого Штіфа. «Я хотів їх звести і примирити, – згадує поет Яр Славутич, – але Майданник пригрозив мені звинуваченням у комунізмі, бо я вважав, що треба писати радянська Україна, а не советська Україна» [9, с. 63].

І все ж, популярність Штіфа серед українських емігрантів ще довго залишалася доволі великою. Критик А. Ільницький наголошував, що ніхто з українських митців не спромігся створити «другого типа, що міг би рівнятися з Штіфом Табачнюком, тим українським Дон-Кіхотом, що завзято боровся з поганими навичками і норовами своїх співгромадян і гострим дотепом звертав їх на путь правдиву» [2, с. 3].

Високо оцінив сатиричну творчість Стефана Фодчука і Осип Назарук – письменник та громадський діяч, що після Другої світової війни опинився в Канаді. Він слушно зауважував, що в «державних народів такі таланти обсипають золотом, щоб дати їм змогу безжурно творити і розвивати свої здібності. А в нас вони марнуються в боротьбі за хліб насущний в далекій і непривітній чужині» [7, с. 9].

С. Фодчук апробував, як уже згадувалося, численні сатиричні жанри, але він не просто використовував їх як своєрідну усталену форму, а сміливо експериментував з ними, часто змішував і ламав традиційні канони. Його фейлетони, репліки, гуморески, сатиричні замітки завжди гранично стислі, афористичні і неодмінно мають несподівану кінцівку. Він намагався писати так, щоб читач схоплював їх «на ходу», а потім міг переказати іншим як веселу історію чи анекдотичну ситуацію. Більшість його творів, особливо фейлетони, мають злободенний характер. Події під пером митця набирають гумористичної чи сатиричної інтерпретації. Межуючи з художньою літературою, фейлетони С. Фодчука багаті на зображально-виражальні засоби. Особливо охоче він послуговується гіперболою, гротеском і каламбуром, несуттєві подробиці в них зведені до мінімуму.

С. Фодчук намагався писати так, щоб його твори були однаково цікавими як для простої,

малоосвіченої людини, так і для естетично підготовленого читача. І часто це йому вдавалося, оскільки він володів вродженим почуттям гумору. Це було визначальною ознакою його небуденного таланту. А ще він був добре обізнаний з народним гумором, і тому його публікації такі багаті на фольклорні нашарування. Він не дуже переймався тим, до якого жанру критики віднесуть його твори. Здебільшого ставив підзаголовок «троблі». Який зміст він вкладав у них? Це чисто «фодчуківський витвір». Чимось віддалено вони нагадують усмішки Остапа Вишні, які появилися значно пізніше і творцем яких був «король сміху».

«Троблі» – це дотепні оповіді, анекдотичні історії, живі розповіді про те, що хвилює, зачіпає і не залишає людей байдужими. На жаль, це слово, як означення жанру, не прижилося в українській літературі, його ніхто, крім С. Фодчука і Я. Майданика, більше не використовував.

Сатиричні «троблі» Якова Майданика також зворушують тонким ліризмом, щирим поетичним словом, тож не випадково один із критиків назвав його «народником» у кращому розумінні цього слова. Крізь «тіркий сміх» Штіфа пробиваються його глибока повага і щира любов до тих, хто був змушений покинути рідний край і шукати заробітків та кращої долі на чужині. Відгукуючись на злобу дня, митець намагався зачепити найголовніші проблеми життя простої «робочої людини». Його гострий проникливий розум ніколи не зупинявся на поверхні життя, а проникав у глибину явищ, в їхню сокровенну сутність. Наділений рідкісним даром відтворювати життя, турботи й жалі емігрантів, він став їхнім сумлінням, їхньою любов'ю і їхнім сміхом.

Всезростаюча популярність вуйка Штіфа мала і свої негативні сторони. Яків Майданик скаржився, що «деякі непрошені люди підшивалися під оповідання вуйка Штіфа і втягали його в різні партійні та передвиборні кампанії, а деякі часописи без розбору містили ту писанину. Чіплялися вони до Штіфа, як реп'яхи кожуха. І через те він замовкав на довгі часи і пильнував свого бізнесу».

Та минав час, рани зарубцьовувалися, образи забувалися і «довгоухий, інсакуватий, тупий, як мотика, з квадратним дзьобом містер Штіф» знову появлявся на сторінках газет. Зрозуміло, що всі табачнюки відразу брали його на віват,

любов'ю платили за «всі муки мученія, стражданія», аж заздрість розпирала літературних опонентів вуйка – Малангу Гедзь, Івана Плата. Максима Грамофона з Майнштріту та багатьох інших. Бо серед тих збитошників, брехунів, пакосників та гострословів не було жодного, хто міг би зрівнятися з невтомним Штіфом Табачнюком. Тому твердження критика А. Ільницького про те, що вуйко Штіф «був чи не поодиноким літературним типом» видається щонайменше голосливим і безпідставним. Очевидно, так і було на перших порах в еміграції, але згодом появилися інші гумористичні персонажі і в тому числі Свирид Ломачка, створений талановитим поетом Борисом Олександровим. Але на ширші овиди цей герой виходить уже тільки під час Другої світової війни, а більшу популярність здобуває наприкінці 40-х років, коли в екзилі починають виходити сатиричні журнали «Проти шерсти» (Ляндек), «Оса» (Ріммі), «Лис Микита» (Детройт). Як і Штіф Табачнюк, Свирид Ломачка засвідчив «споконвічну наснагу нашого народу гумором – тим Божим даром, що його має тільки людина», – влучно висловився Юрій Тис [12. с. 33]. Згодом у видавництві Юліана Середняка почали виходити сатирично-гумористичні календарі-альманахи «Мітла» і «Точило». Ці видання цікаві не тільки своєю дошкульною дотепністю, а й гострим політичним спрямуванням. Часто їх гумористичний тон переходив у гострий полемічний запал. Знаходилося місце тут і для сатиричної мініатюри, зокрема мініатюри-співомовки Штіфа Табачнюка, зірка якого уже відчутно пригасала.

Підсумовуючи, варто сказати, що образ Штіфа Табачнюка – новий в українській літературній журналістиці того часу. Вроджене почуття гумору вигідно виділяє цього героя серед інших персонажів, що здебільшого з'являлися і тут же зникали зі сторінок періодики. Поведінка і вчинки Штіфа гідні подиву і захоплення. Він сміливий, чесний, правдивий і принциповий. Його жарти часто гострі і грубі, але здебільшого морально виправдані, бо він думає не тільки за себе, але й за інших.

Отже, у 20-40-ві роки, коли в Східній Україні мовчали або сміялися «позитивно», українські емігранти використовували сатиру як надійну і випробовану зброю. Але дуже часто вона ставала ніби бумерангом в руках невдатних сміхотворців. Можна тільки поспівчувати А. Билинці

(Якову Манчураку), Теодору Федаку та Іванові Микитину, які, взявши в руки гумористичне стело, не зуміли використати його для загального добра, до краю примітизували свої писання, предметом своїх кпін обирали речі незначні, навіть дріб'язкові та ще й послуговувалися шибеничим і чорним гумором. А Іван Партика прибрав собі навіть самовбивчий псевдонім *Панько Бараненко*, послуговуючись невідомо якими критеріями. Тому сторінки періодичних видань затоплювала «котляревщина», особливо щедро вихлюпнулася вона на шпальти так званих робітничих журналів і газет, які фінансувалися комуністичною партією Канади: «Українські робітничі вісті», «Робітниця», «Народна газета», «Українське слово». Ці видання постійно полемізували з «Канадійським фермером», у якому з незмінним успіхом виступав вуйко Штіф. На думку опонентів, ця газета не могла задовольняти потреб українських поселенців. Єдиною її заслугою, як вважає П. Кравчук [5, с. 6], було те, що вона виходить українською мовою. Полемізувати сьогодні з подібними тенденційними висновками, звичайно ж, немає жодної потреби, їх вимушена ідеологічність є очевидна.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Івах О. Канадійсько-українське письменство. *Свобода*. 1941. 1 вереснє. С. 2.
2. Ільницький А. Слово про С.Фодчука. *Канадійський фермер*. 1958. Ч. 45. С. 3.
3. Ільницький А. Степан Фодчук (посмертна згадка). *Свобода*. 1967. 11 лютого. С. 3.
4. Качуровський І. Гумор української еміграції. *Сучасність*. 1992. № 10. С. 152.
5. Кравчук П. Творчість українських робітничо-фермерських митців у Канаді. *Поети Канади*. К.: Рад. письменник, 1958. С. 6–35.

REFERENCES:

1. Ivax O. *Kanadijs'ko-ukrayins'ke py's'menstvo*. *Svoboda*. 1941. 1 veresnè. S. 2.
2. Il'ny'cz'ky'j A. *Slovo pro S.Fodchuka*. *Kanadijs'ky'j fermer*. 1958. Ch. 45. S. 3.
3. Il'ny'cz'ky'j A. *Stepan Fodchuk (posmertna zgadka)*. *Svoboda*. 1967. 11 lyutogo. S. 3.
4. Kachurovs'ky'j I. *Gumor ukrayins'koyi emigraciyi*. *Suchasnist'*. 1992. № 10. S. 152.
5. Kravchuk P. *Tvorchist' ukrayins'ky'x robitny'cho-fermers'ky'x my'tciv u Kanadi*. *Poety' Kanady'*. K.: Rad. py's'menny'k, 1958. S. 6–35.
6. Majdany'k Ya. *Vujko Sh. Tabachnyak i 20-y'nshi: Novi korotki opovidannè poverx 100 malyankiv avtora*. Vinnipeg, 1959.

Висновки. Творча спадщина Стефана Фодчука та Якова Майданика досі залишається недостатньо вивченою і не цілком об'єктивно оціненою літературною критикою. Іноді її просто ігнорують, як це зробив проф. Ігор Качуровський у своєму доволі ґрунтовному огляді гумору і сатири української еміграції ХХ століття [4, с. 152], іноді піддають вульгарній і спотвореній критиці, закидаючи гумористам відсталість і провінційність. Але віриться, що в історії українського сміху і розвитку журналістики їм буде відведено належне і почесне місце, на яке вони, безумовно, заслуговують. А дослідження української сатири міжвоєнного періоду, яка за кількістю порушуваних тем і проблем винятково різноманітна і багата, відкривають перед дослідником великі можливості й перспективи для реконструкції повернення так званої втраченої реальності, якою постає великий масив діаспорної української сатиричної літератури, досі невідновлений у цілісному і неспотвореному акцентами колоніального дискурсу вигляді в нашому культурно-історичному просторі, що є важливим кроком у пошуку національної ідентичності.

6. Майданик Я. Вуйко Ш. Табачняк і 20-инші: Нові короткі оповідання поверх 100 малянків автора. Вінніпег, 1959.
7. Назарук О. Слово про ювіляра. *Вуйко Штіф Табачнюк*. Канада. Вінніпег. 1959. С. 9.
8. Славутич Яр. 80-річчє української літератури в Канаді. *Свобода*. 1978. С. 2.
9. Славутич Яр. Українська література в Канаді. Канада: Славута, 1992. С. 63.
10. Сніцарчук Л. В. Українська сатирично-гумористична преса Галичини 20-30 рр. ХХ ст. Львів 2001. С. 79.
11. Тис Ю. Гумор минулих віків. *Мітла*. 1961. № 2. С. 33.

7. Nazaruk O. *Slovo pro yuvilyara*. *Vujko Shtif Tabachnyuk*. Kanada. Vinnipeg. 1959. S. 9.
8. Slavuty'ch Yar. *80-richchè ukrayins'koyi literatury' v Kanadi*. *Svoboda*. 1978. S. 2.
9. Slavuty'ch Yar. *Ukrayins'ka literatura v Kanadi*. Kanada: Slavuta, 1992. S. 63.
10. Sniczarchuk L. V. *Ukrayins'ka saty'ry'chno-gumory'sty'chna presa Galy'chy'ny' 20-30 rr. XX st.* L'viv 2001. S. 79.
11. Ty's Yu. *Gumor my'nuly'x vikiv*. *Mitla*. 1961. № 2. S. 33.